

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Verzoend door Zijn dood. Behouden door Zijn leven.

Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.
Romeinen 5:10

Paulus was een man met Godskennis, zelfkennis en Christuskennis. De mensen waaraan hij zijn brief schreef, de gelovigen te Rome, wisten daar ook iets van. Zij waren met Paulus op dezelfde school onderwezen. Dat is de school van de Heilige Geest. Daar leert men deze dingen. Als het goed is moeten wij op deze school ook een plaats hebben ontvangen. Wij moeten ook Godskennis, zelfkennis en Christuskennis hebben. Dat Paulus en de gelovigen daar weet van hadden blijkt uit de tekst. "Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven." God is heilig en rechtvaardig. Hij kan met de zonde geen gemeenschap hebben en moet de zondaar straffen. De schuld die de mens door de zonde gemaakt heeft moet betaald worden. Dat kan niet anders. Het ziet er daarvoor voor de mens maar donker uit. Paulus zegt: "vijanden zijnde". Hij wil zeggen: Dat waren we en dat zijn we nog van nature. Een mens brengt het van nature niet verder dan een vijand van God te zijn. Dat is verschrikkelijk. Denk u in wat dat zeggen wil: een vijand van God! Neen, dat gelooft een mens zomaar niet. Dat had Paulus ook nooit kunnen denken. Hij was in zijn onbekeerde staat een vrome man en beslist geen vijand van God. Doch hij had mogen leren dat hij een vijand van God was. Daaraan had de Heere hem Zelf ontdrekt. Toen zijn ogen hiervoor open gingen zag hij het. Het werd toen voor

hem een verloren zaak. Want welke vijand kan het van God winnen? Daar moet iedereen het van verliezen, "want onze God is een verterend vuur en een eeuwige gloed, bij Wie niemand wonen kan." De gelovigen te Rome hadden daar ook iets van geleerd. Onze tekst zegt het. Want indien wij..... In dat woordje 'wij' zat Paulus besloten, maar de gelovigen te Rome ook. Hebt u zichzelf daar ook al besloten in leren kennen? Bent u er al achter gekomen dat u ook een vijand van God bent en dat blijft in uw bestaan? Dat valt niet mee. Dan schiet er aan des mensen zijde geen hoop meer over. Dan kan men alleen nog maar uit genade zalig worden. En dan genade door recht. De tekst leert dat: "Verzoend met God door de dood Zijns Zoons". God heeft Zijn eigen Zoon gegeven. De Zoon van God heeft Zichzelf gegeven tot in de dood. Onbegrijpelijk liefdes-mysterie. En dat voor vijanden. Want voor vrienden zal mogelijk nog een vriend bestaan te sterven. Maar nu is Jezus Christus te Zijner tijd voor vijanden gestorven. Hij heeft de losprijs aangebracht. Hij heeft met één offerande een volkomen genoegdoening te weeg gebracht. God heeft nu niets meer te eisen. Hij is volaan. Hij kan nu nooit meer toornen of schelden. Zijn Aangezicht is verzoend. Dat mocht Paulus geloven voor zichzelf. Dat mocht hij ook geloven ten aanzien van de gelovigen te Rome. Als vijanden waren zij met God verzoend door de dood van de Zoon van God. Hij was voor hen gestorven en daarom mochten zij leven. Verstaat u dit wonder ook?

Dit leert men alleen verstaan als men zijn doodswaardigheid heeft leren onderschrijven. Namelijk dat we als vijanden van God de dood verdiend

hebben. Dit te beleven is altijd nog iets anders dan het met een rechtzinnige mond te belijden. Als men dit beleeft, dan schiet alleen de bede van de toelenaar nog over: "O God, wees mij, de zondaar, genadig". Als men dan door het geloof op Gods Zoon mag zien, het Geschenk van Gods liefde, dan is het wonder niet uit te spreken. Leven door Hem Die te Zijner tijd ook voor mij gestorven is. Dan wordt de ziel omringd door vrolijke gezangen van bevrijding:

Welzalig is de mens wien 't mag gebeuren, Dat God naar recht hem niet wil schuldigen keuren...

"Veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven". Christus is gestorven. Maar Hij is ook opgewekt. Hij leeft nu, wil Paulus zeggen. Hij is nu in de hemel. Hij is ons ten goede daar. Wij zijn nog op de aarde. Wij zijn elk ogenblik in gevaar. De vijanden zijn er nog. Van buiten en van binnen. Als we nu nog aan onszelf overgelaten zouden worden, dan zou het nog verloren zijn. Maar dat gebeurt niet. Christus leeft en staat er voor in dat wij hier in dit jammerdal niet zullen omkomen. Zijn eeuwig leven is waarborg voor ons eeuwig behoud. Wat lag hier een troost in voor Paulus en voor al degenen die met hem even dierbaar geloof deelachtig waren. Zij waren met God verzoend. Het geloof liet hier voor twijfel geen plaats open. Zo zeker als nu het één waar was, niet minder zeker, ja veel meer was nu ook het andere waar: behouden voor eeuwig omdat Hij leeft. Kent u ook die troost? Benauwen de vijanden u? Wat kunnen het die de ziel angstig maken. Ja, dan kan de vrees het hart besluipen dat men nog eens in de handen van Saul zal omkomen. Doch als men dan door het geloof op de Levende mag vertrouwen, dan wordt aan de uitkomst niet getwijfeld. Dan is het de levende Heere Zelf Die voor de Zijnen instaat. De poorten der hel zullen Zijn

gemeente niet overweldigen.
*De Heere houdt Zijn Kerk in stand,
Nu mag de hel vrij woeden.
Gezeten aan Gods rechterhand
Zal Hij haar wèl behoeden*
Wie uit deze geloofswetenschap leven
mag kan getroost zijn weg door dit,
vaak moeilijke, leven gaan.

Wijlen ds. H.C. van der Ent.

Van de administratie

Wat is de periode van 4 weken toch weer snel voorbij. Vindt u dat ook? Het is een beeld van ons aller leven. Wij vliegen daarheen. Waarheen? Laten we dat toch mogen bedenken, opdat we ons zouden haasten om ons levenswil, om het ene Nodige te mogen zoeken en niet zouden mogen rusten voordat we dat ook gevonden mogen hebben, nl. de Heere Jezus

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Christus, als de enige Borg en Zaligmaker, het allerhoogste en eeuwige Goed. De Heere moge daartoe het lezen van ons blad nog willen gebruiken.

We konden in de afgelopen 4 weken 4 nieuwe abonnees inboeken, ontvingen f 115,- aan giften voor ons blad en f 98,- voor de school in Dundas. Voor dat alles weer hartelijk dank. We hopen vele van onze abonnees te mogen ontmoeten op onze ontmoetingsdag, die ditmaal niet in Kampen maar in Urk zal worden gehouden. Komt u ook?

Tot zaterdag 18 september.

*Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers,
Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen
a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202.
Postbank: 704350.*

Van de redactie

Inhoud

Drs. G.J. Capellen, Ds. K. Visser en Ds. M.C. Tanis vervolgen hun schrijven in deze aflevering van ons blad. Zelf hebben we een slotartikel geschreven over de Nieuwe Bijbelvertaling en eveneens over de prediking van Robert Murray MacCheyne. We plaatsen voorlopig wat oude meditaties. Ditmaal van wijlen Ds. H.C. van der Ent.

Ds. P. den Butter

We vernamen dat Ds. den Butter thuis mocht komen. Gezien de zorgelijke omstandigheden die er geweest zijn is er bijzonder reden de Heere te erkennen. Er mag verwondering zijn over Gods goedheid voor een zondig mens. Lichamelijk is Ds. den Butter nog zwak. Moge de Heere verder herstellen zodat hij te zijner tijd weer ambtelijk werk zal mogen verrichten. Van harte sterkte en beterschap toegewenst.

Overlijden ouderling J. Huisman te Nieuwkoop

We werden opgeschrikt door het bericht van het plotseling overlijden van ouderling J. Huisman te Nieuwkoop. Jarenlang heeft hij met veel liefde en in getrouwheid veel mogen betekenen voor kerkenraad en gemeente van Nieuwkoop. Hij voelde zich midden in de nacht niet goed worden en heeft toen een indringend gebed uitgesproken, waarvan de laatste woorden waren: En het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde. Dit mocht waar zijn in zijn leven. De

Heere moge mw. Huisman, de kinderen en de kleinkinderen alsook de gemeente en de kerkenraad van Nieuwkoop gedenken. Dit sterven zij een spoorslag het ene nodige te zoeken.

Urk en Vlaardingen

We zijn verblijd met de gemeenten van Urk en Vlaardingen dat zij een nieuwe predikant mogen ontvangen. Nu we dit schrijven moet de bevestiging en intrede van Ds. H. Polinder te Urk en Ds. C.J. Droger te Vlaardingen nog plaatsvinden. We wensen van harte Gods zegen toe. Moge de Heere Zijn Koninkrijk uitbreiden in beide gemeenten.

Volgende afleveringen van ons blad

Nr. 18 donderdag van ons blad zal 23 september verschijnen. Voor dit nummer dient de copy donderdag 16 september binnen te zijn. Willen de scribenten hiermee rekenen? Bij voorbaar hartelijk dank. De volgende afleveringen van ons blad zullen weer gewoon elke veertien dagen verschijnen. Alles D.V.

Ontmoetingsdag op Urk

De ontmoetingsdag zal D.V. zaterdag 18 september 1999 gehouden worden op Urk in de Eben-Haëzer kerk aan de Almerelaan.

's Morgens van 10.30 uur tot 12.00 uur. Sprekers: Ds. L.W. van der Meij en Ds. A. van Heteren.

's Middags van 14.30 tot 16.00 uur. Sprekers: Ds. A.A. Egas en Ds. M.C. Tanis.

We willen ons proberen te houden aan de aangegeven tijden. Aan samenzang zal ook ruime plaats gegeven worden. Er is volop gelegenheid voor onderling contact en gesprek en om de karakteristieke visserplaats Urk in te gaan. We hopen op een goede opkomst en bovenal dat de Heere Zijn Woord zou zegenen.

Bijbel kwijtgeraakt

Op de laatste panddag is Jan den Uil zijn herenbijbel met rits en duimgreep (uitgave Jongbloed) kwijtgeraakt. Zou de vinder zich bij de koster van de CGK van Sliedrecht willen melden? Tel. 0184-415196.

Schooldag 1999

D.V. zaterdag 25 september in de Grote Kerk te Apeldoorn. Aanvang 10.30 uur en 14.00 uur. Thema: Het geheim van de godsvrucht.

AvH.

John Brown – “Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven” (20)

In het dertiende hoofdstuk spreekt Ds. Brown over de plicht om Christus als de Waarheid te gebruiken. De kennis van Christus is bij Gods kinderen immers onvolmaakt. Ze kennen ten dele. Het is goed om ons bewust te zijn van onze onwetendheid. Hoe meer ware kennis zij verkrijgen, hoe meer zij zullen zien en overtuigd zijn van onze onwetendheid.

Het is goed te leven in een voortdurende overtuiging van de noodzakelijkheid, dat Hij ons leert hoe bedrieglijk onze harten zijn en hoezeer wij geneigd zijn op om op enige kennis te rusten. Het is zelfs zo dat onze harten van nature afkerig zijn van enige ware en zaligmakende kennis van Christus.

Ds. Brown beveelt dan ook van harte aan op Christus te zien als de Wijsheid Gods. “Ons oog moet Hem zien, als Een die uit de schoot des Vaders gekomen is (Joh. 1:18) en alzo genoegzaam bekwaam om ons de verborgenheden Gods tot zaligheid bekend te maken.”

In Christus zijn verborgen al de schatten van wijsheid en kennis. Er is maar één grote Leermeester en dat is Christus. Stel dan toch uw onwetende, dwaze, afkerige hart in Zijn hand! Als we dat door genade mogen doen, zal ons geestelijk leven wasdom en groei vertonen.

In het veertiende hoofdstuk laat Ds. Brown zien, hoe de gelovigen Christus dienen te gebruiken als de Waarheid, als er vijandschap tegen de waarheid is. Er is immers altijd tegenstand tegen het werk van de Heere. Dit is een zeer grote beproeving. We kunnen denken aan Asaf die in Psalm 73 belijdt dat zijn voeten bijna waren uitgeweken. Ja, hij had bijna berouw dat hij een vroom man was. Hij zegt immers in vers 13: “Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen.”

Asaf is van het pad. Hij gaat op in het zelfbeklag. Gelukkig komt er door Gods genade een wending in zijn leven. U kunt het lezen in Psalm 73. Hij belijdt in vers 22 dat hij onvernuftig was. Hij zegt zelfs: “Ik was een groot beest bij U.” Wat is het een zegen als we door Gods genade tot zo’n belijdenis mogen komen. Uit zo’n belijdenis blijkt immers waarachtige zelf- en Godskennis. De tegenstand tegen het werk van de Heere is in

Asafs hart gebroken. De Heere bracht hem tot berouw en leidde hem tot de waarheid.

Ds. Brown gaat vervolgens spreken over Jezus, de Waarheid. Hij is het alleen die zielen die wankelen, staande houdt. De vraag is evenwel, hoe de zielen Christus zullen gebruiken in een tijd van inzinking. Deze vraag is van eminent belang. De gelovigen kunnen immers alleen bewaard worden voor ondergang als zij door Gods genade geloofslicht op Christus hebben.

Laten we de volgende zaken onder uw aandacht mogen brengen.

Christus is in het grote werk der verlossing de knecht van de Vader. Derhalve is dit werk een werk dat Hem toevertrouwd is. Hij is getrouw in het werk dat Hem is opgelegd.

Voegt daarbij, dat Hij een last ontvangen heeft om dat werk te voltrekken. Wij behoeven niet te twijfelen, of Hij, die de Waarheid is. Zijn last zal uitvoeren. Hij heeft het trouwens bewezen. We kunnen o.a. denken aan Zijn zesde kruiswoord: “Het is volbracht.”

Zijn werk is dus een verworven werk. Hij heeft daartoe Zijn bloed gegeven.

Verder is het werk van Zijn verhoging van grote betekenis. Zijn opstanding en verheerlijking is een ontwijfelbaar bewijs, dat de gerechtigheid voldaan is; dat de prijs ten volle betaald is. Het zitten aan de rechterhand van de Vader geeft o.a. aan dat Hij over al Zijn vijanden zal zegevieren. De Vader zei tot Hem: “Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten” (Ps. 110:1). Christus heeft dan ook alle macht ontvangen in hemel en op aarde. Alle knie zal voor Hem moeten buigen. Als wij aan deze zijde van het graf niet leren buigen, zullen we het op de dag van de wederkomst gedwongen doen.

John Brown geeft daarna een aantal pastorale waarschuwingen. Hij wijst er allereerst op dat bovenstaande Schriftuurlijke gegevens over het werk van Christus een aansporing dienen te zijn om de Heere met vlijt in het gebed te zoeken.

“Wij moeten niet denken dat Christus’ werk en belang altijd achterwaarts gaat, al schijnt het zo voor ons. Zelfs als Hij nederwerpt wat Hij gebouwd heeft en uitrukt wat Hij geplant heeft,

is toch Zijn werk voorspoedig, want dat alles dient om een beter fundament te leggen (...). Hoewel dit werk altijd voortgaat en Zijn waarheid voorspoedig is, zo moeten wij toch niet denken dat het altijd even voorspoedig zal zijn in ons geval (...). Wij wandelen weinig door geloof en te veel door gevoel en zo geven wij een verkeerd oordeel tot Zijn oneer en tot droefenis voor onze eigen harten.”

Wij moeten van Zijn werk geen verkeerde en ongunstige gedachten hebben, omdat er zoveel hindernissen en belemmeringen zijn. Wat kunnen we klagen als het ons tegen zit. Wat hebben we toch weinig kennis van de diepten van Zijn oneindige wijsheid en raad. Wij menen dat Christus zonder ophouden geen hinderpalen op onze weg mag plaatsnemen. Daarin hebben we de Schrift niet mee. “Indien u de wereld haat, zo weet, dat zij Mij eer dan u gehaat heeft. Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld. Gedenk des woords, dat Ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren” (Joh. 15:18-2).

Wij moeten dan ook niet denken dat Christus Zijn werk vergeten heeft, als we moeilijkheden ondervinden. We moeten niet menen dat Hij geen acht slaat op de gebeden van Zijn kinderen als er lange tijd “niets” gebeurt. Hij kan schijnen geen acht te geven op onze verzoeken en evenwel Zijn werk bevorderen. Heel pastoraal merkt Ds. Brown op: “Hierom dienen wij ons te wachten om de moed op te geven, en kleinhartig en mismoedig te worden, als wij zien, dat weinigen zich de waarheid aantrekken, of aan Christus’ zijde staan; want Hij heeft ’s mensen hulp niet nodig om Zijn werk voort te zetten, hoewel Hij het somtijds goed vindt, zo diep Zich neder te buigen, dat Hij sommigen eert om werktuigen te zijn (...). Laat ons dan niet denken, dat Zijn werk geen voortgang kan hebben, omdat de groten en kleinen hetzelfde tegenstaan, en die het moesten voorstaan en zich aantrekken, weinig zijn en kleinhartig, zonder kracht, kloekmoedigheid of ijver.”

Voorwaar woorden ter bemoediging als er in de kerken teruggang bemerkbaar is. De Heere geve ons op Zijn Naam en Werk te betrouwen. Hij zal

nooit laten varen het werk van Zijn handen. En tegen de discipelen heeft Hij gezegd: "En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen." (Matt. 28:20). Zijn werk gaat door. Hij zal Zijn kinderen blijven voeden. Hij zal ook toebrengen die thans nog in de wereld leven en onder het zegel der verkiezing liggen. In Johannes 10 spreekt de goede Herder aldus: "Ik heb nog andere schapen die van deze stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen, en zij zullen

Mijn stem horen, en het zal worden één kudde en één Herder" (Joh. 10:16). De vraag voor u en mij is, of wij reeds de goede Herder kennen. De goede Herder die Zijn leven heeft afgelegd om Zijn kudde te leiden en te weiden, maar ook om Zijn kudde aan de Vader voor te stellen: Het zijn immers de gegevenen van de Vader! Van die gegevenen des Vaders geldt dat niemand ze uit Christus' hand zal rukken.

Drs. G.J. Capellen

Verslagen, maar de gerichtheid op de Heere

In Psalm 137 lezen we: "Indien ik u vergeet, o Jeruzalem! zo vergeet mijn rechterhand zichzelf! Een typische uitdrukking, maar er spreekt veel in. Het is ons bekend dat de harpen aan de wilgen hingen. Zingend, spelend zingen ter eer van de Heere was uitgesloten. In de vreemde kon met niet. De gesteldheid van het volk viel op, vandaar de schampere opmerking: "Zingt ons een van de liederen Sions". Hieraan te voldoen was onmogelijk. Het gemis kan niet leiden tot zingen. Het hart bleef aan Jeruzalem verbonden. Sion behield een plaats in het hart. Het is immers de woonplaats van de Heere. De band daaraan heeft de Heere gelegd. De plaats, de dienst van de Heere bleven ondanks alles trekken. Zo was het ook bij Daniël en zijn vrienden.

Nehemia was er ook geen vreemdeling van. We weten dat hij in de vreemde is geboren. Hij kreeg zelfs een hoge, voorname positie. Maar wat hij via overlevering had gehoord, ging in zijn hart werken. Hij vernam van Israëls God, Zijn woord, Zijn wet, Zijn dienst en Zijn volk. Zijn positie, zijn omgeving en waarschijnlijk ook zijn eenzaamheid konden hierin geen verandering brengen. Het was onmogelijk, daar de liefde van de Heere in zijn hart was uitgestort. Wanneer we het eerste hoofdstuk van het boek Nehemia lezen, begint het opvallend; heel gedateerd. Nehemia heeft het over de maand Chisleu. Dat is de negende maand, voor ons de maand december. Verder spreekt hij van het twintigste regeringsjaar van koning Arthahsasta. Wat er toen gebeurde, is onvergetelijk. Het heeft tot veel geleid. De Heere ging wonderen doen. Daar Hij middellijk werkt, heeft Hij Nehemia geroepen. Van deze roeping op zich lezen we niets, maar het blijkt in de praktijk.

De wegen van de Heere zijn wonderlijk. Omstandigheden worden door Hem gebruikt. In de door Nehemia genoemde maand en jaar kreeg hij bezoek van zijn broer Hanáni uit Jeruzalem. Hij kwam met enkele mannen uit Juda. Na de komst werd geïnformeerd naar de joden die ontkomen waren en de situatie te Jeruzalem. Hierin blijkt zijn hartelijke meelevendheid, ja dieper zijn geestelijke verbondenheid. Als het goed is, is die er ook vandaag, wanneer gedacht wordt aan een gemeente dichtbij of veraf, met de spits: "Hoe het geestelijk is; mag gehoord worden van de genade van de Heere en de vrucht ervan". Tegen Nehemia wordt gezegd: "De overgeblevenen verkeren in grote ellende en smaad. De muur van Jeruzalem is afgebroken en de poorten zijn met vuur verbrand. Het pas begonnen werk is tot de grond toe afgebroken. Een algehele ondergang dreigt voor de teruggekeerden. Gesteund door de macht van koning Arthahsasta kunnen de vijanden hun gang gaan". De koning, die eerst toestemming had gegeven tot terugkeer en herbouw, had een brief ontvangen van Rehum, de gouverneur van Samaria en van Simsai, zijn secretaris. De inhoud van de brief kwam hierop neer: "De joden zijn bezig met de herbouw van Jeruzalems muren, maar u moet het beletten. Het gebeuren zal leiden tot afvalligheid. U zult ook geen belasting meer ontvangen. De kans bestaat dat u zelfs het gehele gebied over de rivier gaat verliezen, namelijk Syrië, Libanon, Samaria en Juda". Deze brief heeft geleid tot bouwstop en de verdere gevolgen. De vijanden kregen vrij spel. Vragen zullen er zeker gesteld zijn en bijzonder deze: "Waarom greep de Heere niet in? Hij heeft toch de terugkeer bewerksteld!

ligd! Hij doet toch geen half werk?" De lachende vijanden zullen hun spot niet hebben ingehouden. Het zal toen zeker geweest zijn: "Waar is nu uw God?"

In het persoonlijk leven kan er ook stilstand komen. De afbraak kan volgen. De hoop op de Heere wordt de bodem ingeslagen; het houvast aan Zijn belofte gaat breken. Moed om verder te gaan blijkt niet mogelijk te zijn. De tegenstanders laten hun macht zien. Het bidden lijkt vruchteloos te zijn. Wat moet er gedaan worden? Het Woord van de Heere openen en Hem wijzen op Zijn wonderlijke daden, met de belijdenis: "Heere! toen hebt U, uit genade, laten zien en bemerken Wie Gij zijt, denk nu ook aan mij, aan ons!" Let op de reactie van Nehemia! "En het geschiedde, als ik deze woorden hoorde, zo zat ik neder en weende, en bedreef rouw, enige dagen; en ik was vastende en biddende voor het aangezicht van de God des hemels". Het verpletterende bericht dreef hem uit tot het gebed. Zoals de hemel hoog en overal is, zo is ook naar Nehemia's overtuiging de Heere. Zijn aangezicht, dat is Zijn tegenwoordigheid, is overal. Dat geloofde hij, vandaar zijn belijdenis. Wat een troost, wat een sterkte geeft deze wetenschap! Een wetenschap, die de Heere Zelf heeft gegeven. Hij heeft Zichzelf geopenbaard en bekendgemaakt. In woorden heeft Hij gesproken en in daden laten zien. Wie Hij is. De gehele geschiedenis van Israël wijst erop en de gelovigen hebben het beleden. Voor Nehemia is de alomtegenwoordigheid en tevens de alwetendheid van de Heere zijn kracht om te komen en te spreken tot de Heere. Het gebed is dan ook het enigste dat er overblijft. Dat is een troost en steun, want de Heere laat een biddende, een smekeling niet staan. Voor Hem mag het hart uitgestort worden. Hij wil een Toevlucht zijn; sterker, Hij is een Toevlucht, een schuilplaats in alle nood. De omstandigheden kunnen gelijk blijven, zelfs verergeren, maar de Heere gedenkt en sterkt. Hij doet wonderen op Zijn tijd en naar Zijn wijze maakt Hij het zo, dat men zich verwonderen moet.

De HEER' betoont Zijn welbehagen aan hen, die need'rig naar Hem vragen,

Hem vrezen, Zijne hulp verbeiden, en door Zijn hand zich laten leiden; die, hoe het ook moog' tegenlopen, gestadig op Zijn goedheid hopen.

Ds. M.C. Tanis

De Nieuwe Bijbelvertaling (11, slot)

In een laatste artikel over de Nieuwe Bijbelvertaling willen wij aandacht vragen voor de weergave van Ruth 1. Vergelijking van de Statenvertaling met de weergave in de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) laat ons zien dat ook hier sprake is van onjuiste veranderingen. Veranderingen die geen recht doen aan de betekenis van de grondtekst. Veranderingen die derhalve geen verbeteringen zijn.

Bezoeken

In Ruth 1: 6 staat in de Statenvertaling dat de HEERE Zijn volk bezocht had. In de NBV is dat geworden dat Hij zich het lot van Zijn volk aangetrokken had. Hoe moeten wij over deze verandering in weergave denken? Hoe dient deze wijziging beoordeeld te worden? Dan moeten we bezien welk woord in de grondtekst wordt gebruikt en of dit woord in de NBV op de juiste wijze wordt weergegeven, of de NBV recht doet aan de inhoud van dit woord. Voor "bezoeken" wordt in de grondtekst een woord gebruikt dat twee elementen in zich heeft. De Heere kan enerzijds bezoeken met een weldaad en met de vervulling van Zijn belofte. Dat is het eerste element. Anderzijds kan de Heere komen om een bedreigde straf ten uitvoer te brengen. Dat is het tweede element. Het grondwoord voor bezoeken geeft dus aan dat de Heere werkzaam wordt jegens een persoon of groep mensen of volk. Hij gaat handelend optreden om een persoon, groep mensen of volk wel te doen of te straffen. Zo wordt dit woord ook gebruikt in de Lofzang van Zacharias. Er staat in Lucas 1: 68 "Geloofd zij de Heere, de God Israels, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeggebracht Zijn volke." Calvijn tekent bij dit vers aan: "Die bezoeking van zijn volk door God, waarvan Zacharias spreekt, wordt voorts als de oorzaak en het begin der verlossing beschouwd.

Daarom behoort men de zaak aldus op te vatten: God heeft Zijn volk aangezien, opdat Hij het verlossen zoude." Ook in vers 78 van Lucas 1 treffen wij dit woord aan: "Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte." Het woord "bezoeken" geeft dus aan dat de Heere gaat handelen of tot heil of tot oordeel. Als de NBV dit woord dan weergeeft

door zich het lot aantrekken van, is dat een duidelijke verzwakking. Ik kan mij het lot van iemand aantrekken zonder dat ik iets aan de toestand verander of kan veranderen. Ik kan mij het lot aantrekken van inwoners van Turkije die door de aardbeving in rouw gedompeld zijn, maar er daadwerkelijk iets aan doen is nog iets anders. Ook als we letten op de eigenlijke betekenis van het woord "lot" is het niet juist om het van God te gebruiken. Het woord "lot" geeft immers aan datgene wat God over iemand of over een volk beschikt heeft. Het is toch niet in te denken dat God Zich eerst het lot niet aantrekt en daarna wel? De Heere staat toch nooit onverschillig tegenover de Zijnen?

Aankleven

Een heel bekend woord uit het eerste hoofdstuk van Ruth. Het wordt gebruikt van Ruth in tegenstelling tot Orpa. We lezen in Ruth 1: 14 in de Statenvertaling: "Toen hieven zij haar stem op en weenden wederom; en Orpa kuste haar schoonmoeder, maar Ruth kleeftde haar aan." Het hier gebruikte grondwoord betekent ook letterlijk aankleven. Het wordt ook gebruikt in Genesis 2: 24 als het gaat over het huwelijk. "Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot een vlees zijn." De NBG'51 heeft Ruth 1: 14 als volgt weergegeven: "Toen verhieven zij opnieuw haar stem en weenden, en Orpa kuste haar schoonmoeder, maar Ruth klemde zich aan haar vast." De NBV heeft het als volgt weergegeven: Ruth week niet van haar zijde. Omdat deze manier van zeggen ook negatief kan worden opgevat, is het beter vast te houden aan de weergave van de Statenvertaling of desnoods een woord als "aanhangen" te gebruiken.

Almachtige

In Ruth 1: 20 staat in de Statenvertaling: "Maar zij zeide tot henlieden: Noemt mij niet Naomi, noemt mij Mara; want de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan." In plaats van "de Almachtige" heeft de NBV "de Ontzagwekkende". De griekse vertaling van het Oude Testament, de Septuaginta, vertaalt met Pantokrator, dat is de Almachtige. Ook de bekende middeleeuwse rabbijn Rashi

zegt dat overal waar dit woord in de Bijbel voorkomt, het betekent: Zijn Goddelijke Almacht is voldoende. God is in tweeerlei opzicht de Almachtige: in het zorgen voor, het beschermen van en het zegenen van de Zijnen alsook in het straffen van de goddelozen. Hij is de Almachtige omdat Hij in Zijn macht onbeperkt is, allesvermogen is, alles overwinnend en geheel onwederstandelijk is. De Heere wendt Zijn almacht aan tot behoud van Zijn volk en tot ondergang van Zijn vijanden. "De Almachtige" is dus de eeuwenoude weergave van een naam van God in de Bijbel, waar we niet zomaar van moeten afwijken. De NBV brengt hier wel een verandering aan. Zij geeft de naam anders weer. Zij spreekt van de Ontzagwekkende. Is dat beter? Neen. Het is duidelijk een verzwakking in betekenis. Zien wij hierin niet de invloed van de moderne theologie? Sinds de holocaust vindt de moderne theologie de gedachte aan een almachtig God achterhaald. Bespeuren wij hiervan niet de invloed in de NBV als het gaat om de weergave van deze naam van God?

Slotsom

Voor onze artikelenreeks hebben we dankbaar gebruik gemaakt van de brochure uitgegeven door de Gereformeerde Bijbelstichting "Staat en ziet toe." Gezien de nu gepubliceerde resultaten van de NBV hebben wij geen vertrouwen in deze vertaling. De Heere heeft in de weg van Zijn voorzienigheid de Statenvertaling aan ons land en volk gegeven. Deze vertaling tracht de grondtekst zo getrouw mogelijk weer te geven in onze Nederlandse taal. De natuurlijke mens verstaat de rijke inhoud en diepe betekenis van de Bijbel echter niet. Nodig is de werking van Gods Geest, Die in al de waarheid leidt. Het gebruik van de NBV in gezin, school en kerk dient ontraden te worden gezien al datgene wat weesignaleerd hebben in de artikelen die geschreven zijn. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de NBV een verslechtering is in vergelijking met de Statenvertaling. De Heere geve de inhoud van Zijn Woord te verstaan en doe ernaar leven. De bede stijge op: "HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uwe paden."

Ds. A. van Heteren.

De prediking van Robert Murray McCheyne (3, slot)

Wereldse vrienden leven niet mee.

De wereld verstaat Gods kinderen niet. Zij beleeft immers zelf niets van de smart over het gedane kwaad, zij is vreemdeling van de droefheid over de zonde naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt. De wereld verstaat ook de vreugde niet van Gods kinderen. Zij begrijpt het niet dat de dienst des Heeren een liefdedienst is. Zij beleeft niet dat Gods geboden niet zwaar zijn. Zij kent geen liefde tot Gods Woord en wet. Het omgekeerde geldt wel. Gods kinderen weten van een eertijds in hun leven. In dat eertijds waren zij dood in de zonden en misdaden. Hun hart ging uit naar de satan, de wereld en de zonde. Met liefde werd de ongerechtigheid bedreven. Daarom kunnen Gods kinderen zo goed begrijpen waar wereldse mensen in opgaan en aan vasthouden. Zij weten het immers uit hun eigen verleden. Ook deze zaken komen aan de orde in de prediking van McCheyne. We treffen dit aan in een preek over 1 Johannes 3: 1 "Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent." De wereld kent Christus niet en kent Gods kinderen niet. Een wereldling zal nooit uit eigen beweging tot Gods kind zeggen: ik zal met u gaan. De wereld weet wel van een eerste geboorte, maar niet van een tweede geboorte. De werkelijkheid der wedergeboorte kennen wereldlingen niet. Soms denken wereldse gezinsleden als iemand tot bekering mag komen dat zoenen het verstand zal verliezen en in een inrichting terecht zal komen. De droefheid en de blijdschap van Gods kinderen wordt niet verstaan. Wat een spot kan er zijn van de zijde van de wereld. We lezen op blz. 197: "Wees niet verbaasd als wereldse vrienden niet met u meelevens. Zij zien u wenen over uw ziel. Zij wenen niet met u. Zij zien dat u licht en gelukkig bent, vanwege de vergeving der zonde. Zij verblijden zich niet met u. Wees hier niet verdrietig over. De dienstknecht is niet groter dan zijn meester en de discipel is niet groter dan zijn heer. De wereld kent ons niet, omdat zij Hem niet kent." Gods kind leert de taal der genadespreken. Dat is de taal waarin God

op het hoogst wordt verheerlijkt en de zondaar op het diepst vernederd. In die taal wordt gesproken van de grote daden des Heeren, van Zijn wonderen. Het is de taal van geloof en de taal van aanbidding. Wedergeborenen gaan een taal spreken die de wereld niet kent. De wereld begrijpt het niet wanneer Gods kind Christus mag verheerlijken en aanbidden: "Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend." Gods kind mag de Heere aanbidden. We lezen daarvan op blz. 198: "De onbekeerde prijst God nooit. Maar als God de mond opent, verkondigen de lippen Zijn lof. Hij doet de tong van de stomme zingen: "Want Gij, HEERE, hebt mijn ziel gered van de dood, mijn ogen van tranen, mijn voet van aanstoot" (Psalm 116: 8). Dit is het nieuwe lied dat op de aarde aangevangen wordt en dat niemand kan leren dan de verlost. De wereld kent het niet, zoals ze Hem niet heeft gekend. Hebt u deze nieuwe taal leren spreken? Wees dan niet verbaasd als de wereld u niet kent, als ze dit schijnheilige praat en huicheltaal noemt. Verwonder u niet. Zij noemden de Heere des huizes Beëlzebul, hoe zullen zij de dienstknechten dan noemen?" Gods kinderen hebben vermaak in Gods Woord in Gods dag en in de omgang met de Heere. De wereld kent dit niet. Gods kind heeft geen reden zich boven de wereld te verheffen. Wat de wereld doet, deed Gods kind in zijn eertijds. Maar nu schaamt Gods kind zich daarover. We lezen op blz. 200: "Eens waren wij zoals u. Wij hebben al uw genoegens gesmaakt. We hebben de beker van de duivelen en de beker des Heeren gedronken. U hebt slechts de ene kant geprobeerd. Wij kennen beide kanten en wij kunnen zeggen dat een druppel van vrede met God meer is dan een oceaan van uw ellendige genoegens. Welke vrucht hadden we toen van de dingen waarover wij ons nu schamen? Maar Gode zij dank, dat wij wel dienstknechten der zonde waren, maar dat wij nu van harte gehoorzaam geworden zijn aan het voorbeeld der leer, die ons verkondigd is."

Twee soorten mensen

De Bijbel leert ons duidelijk dat er ten diepste slechts twee soorten mensen

zijn. Mensen die de Heere vrezen en mensen die de Heere niet vrezen. Mensen die wandelen op de smalle weg en mensen die wandelen op de brede weg. Mensen die op weg zijn naar het Vaderhuis met zijn vele woningen en mensen die op weg zijn naar de eeuwige rampzaligheid. Mensen die de liefde Gods mogen kennen en mensen die dit niet kennen. Mensen die levend gemaakt zijn door God en mensen die dood zijn in de zonden en de misdaden. Kinderen van God en kinderen van de duivel. In een preek over 1 Johannes 3: 10-16 komt dit aan de orde. McCheyne spreekt over het kenmerk van de kinderen van de duivel. Het grote kenmerk van de kinderen van de duivel is de haat jegens Gods kinderen. Kain haatte Abel. Beide waren uit dezelfde vader en moeder voortgekomen en hadden dezelfde opvoeding gehad. Kain was een kind van de duivel en Abel een kind van God. Haat is een duidelijk kenmerk van de geestelijke dood. Hoe staat u tegenover uw kinderen? Wat vindt u belangrijk? We lezen dienaangaande op blz. 207: "Als u zou zien dat uw kinderen rijk werden, goed trouwden of beroemd werden, zou uw hart sneller voor hen kloppen. Maar als ze erfgenamen van de heerlijkheid worden, hebt u daar geen belangstelling voor." Ontzettend als zo onze houding is. Smeek om bekering voor uzelf en voor uw nageslacht. Ook het kenmerk van Gods kinderen wordt behandeld. Liefde is het grote kenmerk van Gods kinderen. De liefde doet de naaste geen kwaad. Een teken van de levendmaking is liefde tot de broeders (blz. 209), omdat zij de merktekenen van Christus omdragen. Op blz. 210 wordt een praktische toetssteen aangelegd: "Zijn er geen mensen die hun broeders nog geen kwartje willen geven? Hoe blijkt de liefde Gods in u? Zijn er geen mensen die nog geen bespotting of schimpscheut kunnen verdragen om een ziel te redden? Hoe blijft de liefde Gods in u? Hij droeg een kruis. O, zie toch toe dat de Geest van Christus in u woont. Het is ijdel om te spreken over uw bevinding, ontwaken, vreugde en de opvattingen van predikanten. Als u de Geest van Christus niet hebt, komt u Hem niet toe. Als u de Geest hebt, zult u graag aller dienstknecht zijn en de voeten van de discipelen wassen. Als Lydia zult u hen dwingen om in uw huis te komen. Als de stokbewaarder zult u hun striemen wassen en als het nodig is, zult u uw leven voor de broeders afleggen."

Ernstig roept McCheyne op tot bekering. Wie niet aan Christus toebehoort, behoort immers toe aan de satan. We lezen op blz. 204 en 205: "Ik spoor allen die tot het gezin van de satan behoren aan om dat te verlaten. Op dit moment kunt u het verlaten. U kunt van de satan overgaan tot God. Veel van satans kinderen in deze plaats hebben hem verlaten en zijn nu gelukkige kinderen van God. Er is een manier waarop de meest verdorven zondaar die mij hoort, gered kan worden. Spoedig zullen de godvrezenden en de goddelozen voor eeuwig gescheiden worden. Spoedig zal de deur van Gods huis gesloten worden en zullen er niet meer mensen genodigd worden. Spoedig zal er een grote kloof gesteld worden tussen de rechtvaardigen en de goddelozen, die niemand kan over-

bruggen. Spoedig zult u zijn in de wereld der wanhoop, waar geen hoop meer is dat iemand gered zal worden, waar geen bekering is. Nu leeft u in een wereld van bekering, u leeft in een zeer bijzondere tijd, waarin velen overgaan van de dood tot het leven. U hebt nu een Bijbel en een genadetroon, de Heilige Geest en de Zaligmaker Die om niet geschonken wordt. U hebt godzalige vrienden en gewillige predikanten. Nu is het de tijd om te zeggen: "Ik zal opstaan en tot mijn Vader gaan." Kleef uw godzalige vrienden aan, zoals Ruth Naomi aankleefde: "Waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan" (Ruth 1: 16).

Ds. A. van Heteren.

N.a.v. Robert Murray McCheyne, De blinkende Morgenster, Uitgave den Hertog.

Voor de Jeugd

De eerste die ik jullie voor de aandacht wil brengen als 'een Godvrezende jongere' uit de Bijbel, is Izak. Als uitgangspunt neem ik de geschiedenis uit Genesis 22, waarin Abraham van God de opdracht krijgt om Izak te offeren. Hij krijgt van zijn vader de opdracht, om tijdens het beklimmen van de berg Moria, het hout voor het brandoffer te dragen. Izak is dan een jongen van een jaar of 17.

Gesprek

Tijdens de klim ontstaat er een kort gesprek tussen vader en zoon. 'Toen sprak Izak tot Abraham zijn vader: Mijn vader. En hij zeide: Zie hier ben ik mijn zoon. En hij zeide: Zie het vuur en het hout: maar waar is het Lam tot het brandoffer? En Abraham zeide: God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon. Zo gingen zij beide te samen.' Izak stelt een logische vraag. Alles is aanwezig voor het offer, behalve het lam. Let eens op het antwoord dat hij krijgt. Geeft Abraham hier een antwoord om van die lastige vraag af te zijn? Zou een jongen van 17 daar genoeg mee nemen? Het antwoord van Abraham is een geloofsantwoord. Dit antwoord kan alleen door het geloof aanvaard en begrepen worden. Want wat zegt Abraham hier eigenlijk? 'God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien mijn zoon.' In het woord 'voorzien' liggen meerdere betekenissen: 1. God zal daarin voorzien. 2. God heeft het al uitgekozen. 3. God heeft al vooruit gezien, op hetgeen

gebeuren zal. Abraham weet Gods keuze al. Immers in Genesis 22 vers 2 heeft God gezegd dat hij Izak moet offeren. Daarover zwijgt Abraham. Dat doet hij in het geloof. Abraham ziet namelijk door het geloof hoe het zal aflopen. Hij weet dat God niet van Zijn belofte afstand doet. Izak is de erfgenaam. God zal Izak uit de dood teruggeven. (Lees Hebreëen 11 vers 17-19) Izak is door het antwoord van Abraham tevreden gesteld. Hij heeft het door het geloof begrepen. God is de grote Aanwezige. Hij is de Almachtige God. Hij zal voor alles zorgen. Daar had Izak vele malen van gehoord. Zijn geboorte was daar een voorbeeld van. Hij was het kind van het wonder. Voor God waren er geen onmogelijkheden. Inderdaad: 'God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien.' Dat antwoord was voor Izak genoeg.

Offer

We lezen in Genesis 22 vers 9 en 10: 'En zij kwamen ter plaatse, die hem God gezegd had; en Abraham bouwde aldaar een altaar en hij schikte het hout, en bond zijn zoon Izaäk en legde hem op het altaar boven op het hout. En Abraham strekte zijn hand uit en nam het mes om zijn zoon te slachten.' Wat is dit een ingrijpende gebeurtenis voor een jongen van 17 jaar oud. Hoe gemakkelijk had hij kunnen weigeren om op het altaar te gaan liggen. Wie had hem bijgehouden, wanneer hij bij zijn oude vader was weggerend. We lezen echter niets van dit alles. Voor

het offergebeuren zal vader Abraham het één en ander hebben uitgelegd. Abraham zal opnieuw de nadruk gelegd hebben op de waarachtigheid van Gods belofte en Gods trouw. Hij zal gezegd hebben: 'Jongen je komt er door, anders is God God niet.' Izak heeft zich in lijdzaamheid, dat is met bijbels geduld, aan zijn vader overgegeven. In de hoop en verwachting dat de HEERE in alles zal voorzien. Zo ondergaat hij op jonge leeftijd een diepe geloofsbeproeving. Zijn beginnend geloofsleven wordt voor een geweldige uitdaging geplaatst. Het zaligmakend geloof wordt uitgedaagd, om in werking te treden. Tegen zijn verstand in. Tegen zijn jonge begeerten om te leven in. Hij zal moeten beoefenen: 'Met mijn God ga ik op een altaar liggen, gelovend dat Hij mij uit de dood zal opwekken.' Een Gode opofferend leven.

Godsvrucht

Izaäk is een voorbeeld van een Godvrezende jongere in de bijbel. In deze geschiedenis komt op 17-jarige leeftijd zijn Godsvrucht duidelijk openbaar. Hij is gehoorzaam aan zijn vader. Hij houdt Gods Woord voor waarachtig. Hij begrijpt door het geloof het schijnbaar ondoorzichtige antwoord van Abraham. Hij geeft zich gewillig over om geofferd te worden. Hij brengt in praktijk wat we lezen in Romeinen 12: 1 'Ik bid u dan broeders door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehagelijke offerande.' Als er wat geofferd wordt, wordt er eerst iets gedood. Vervolgens wordt het toegewijd aan God. Zo is het wanneer jij voor God een offer wordt, net zoals Izaäk. Je oude natuur wordt gedood. Je lievelingszonde, je eigen ik, je zelfhandhaving, je eigenwijsheid, je boze begeerten. Het wordt gedood door de werking van God Geest. Vervolgens ontvang je in het uur van de wedergeboorte een hart dat zich aan de HEERE toe wil wijden. Dat zich leert onderwerpen aan Zijn wil. Een hart dat grote en goede gedachten van God heeft. Zelfs in moeilijke en onbegrepen wegen, belijdt dat God het toch niet verkeerd doet. God gaat soms een diepe weg. In de diepte worden de heerlijkste bloemen gevonden, die geuren tot eer van God.

Is jouw leven al een Gode opofferend leven?

Hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

Chr. Geref. Bezinningskring binnen classis Leeuwarden

Secretariaat: T.E. Teunissenweg 45
9104 ER DAMWOUDE
Tel.: 0511 - 42 27 73

Op D.V. 8 oktober 1999, hoopt de wel-
eerwaarde heer Ds. A. den Boer uit
Cothen een lezing te houden.

Onderwerp:

"Reformatorisch-Evangelisch:
Dilemma of Variant?"

Plaats: Chr. Geref. Kerk te Damwoude

Aanvang: 19.45 uur.

Hulp aan Turkije

West-Turkije is zeer ernstig getroffen
door een aardbeving. Er zijn duizen-
den doden en talloze mensen zijn hun
onderdak en bezittingen kwijt. Er is
een groot tekort aan hulp in het alge-
meen en huisvesting in het bijzonder.
Naast de eerste noodhulp is er ook
dringend steun nodig voor de weder-
opbouw. Deputaten Hulpverlening
willen de hulp in dit voor 99% islami-
tische land verstandig en met tact ver-
lenen in overleg met relaties via de
kleine oude Syrisch en Armeense
Orthodoxe kerken die in dit gebied
aanwezig zijn. Uiteraard is de hulp
voor alle inwoners bedoeld.

Deputaten Hulpverlening vragen
gemeenteleden en kerken om de
bevolking in Turkije in de voorbede te
gedenken. Uw giften zijn van harte
welkom op giro 53.53.00 of bank
36.51.30.648 ten name van Kerkelijk
Bureau Chr. Geref. Kerken te
Veenendaal met vermelding van TUR-
KIJE. Voor de belangstellenden is een
informatiepakket beschikbaar.

*Deputaten Hulpverlening van de Chr.
Geref. Kerken, Postbus 453
3900 AL Veenendaal, tel. 0318-522827
fax. 0318-518932,
e-mail diac.bur.cgk@tip.nl
www.cgk.nl*

Boekbesprekingen

Frans Koopmans, **Vraagbaak bij ver-
slavingen**, 200 blz., f. 27,50,
Uitgeverij Groen- Heerenveen. Reeds

in 1995 verscheen deze uitgave. Maar
sinds die tijd zijn de ontwikkelingen
niet stil blijven staan. Nieuwe drugs
kwamen op de markt, het wetenschap-
pelijk onderzoek ging voort, er waren
nieuwe politieke ontwikkelingen op
dit gebied. De auteur is hoofd van de
afdeling Public Relations en Preventie
bij De Hoop, het evangelisch centrum
voor verslavingszorg en hulpverlening
in Dordrecht. De uitgave van 1995
was ook van zijn hand. Vele zaken
komen in dit informatieve boek aan de
orde. Met name wordt aandacht
gevraagd voor de omgeving van de
verslaafde. Ouders, echtgenoot of
echtgenote en kinderen krijgen hier
immers mee te maken. Het boek geeft
veel informatie over vele vormen van
verslaving: alcohol, drugs, gokversla-
ving en medicijnverslaving. De gege-
ven praktijkvoorbeelden roepen een
realistisch beeld op. Het boek besluit
met vier bijlagen die een overzicht
geven van drugs, een woordenlijst,
morele richtlijnen voor de ontwikkeling
van een nationaal drugsbeleid en het
sprookje van de legalisering. Er wordt
terecht duidelijk positie gekozen tegen
legalisering van drugsgebruik. Op blz.
199 lezen we dienaangaande: "Een
compleet drugsvrije samenleving is
een idee-fixe, maar de norm moet blij-
ven dat druggebruik onacceptabel is.
De drempel om met drugs te beginnen
dient zo hoog mogelijk te zijn.
Drugshandel en -criminaliteit dienen
streng vervolgd te blijven worden.
Tegelijkertijd moeten de mogelijkhe-
den voor zorg en behandeling zowel
kwantitatief als kwalitatief geoptima-
liseerd worden. Dat een verslaafde
delinquent besluit te gaan afkicken is
verre te prefereren boven een verblijf
in de gevangenis die hij eerder slechter
dan beter verlaat. Zelfs het zo verguis-
de 'gedwongen afkicken' kan bij
bepaalde notoire verslaafden een mid-
del zijn. Daarnaast is het belangrijk dat
er intensief en geïntegreerd preventie
plaatsvindt voor jongeren. Hierbij
dient landelijk beleid goed aan te slui-
ten op lokaal preventiebeleid zodat de
preventieboodschap zo effectief moge-
lijk wordt gecommuniceerd. De
jeugd en de maatschappij heeft
behoefte aan feitelijke, eerlijke infor-
matie, niet aan spookjes." Wie te
maken krijgt met verslaving doet er
goed aan kennis te nemen van de
inhoud van dit boek.

F. van Holten, **Ziende den Onzien-
lijke**, Persoonlijke herinneringen, 144

blz., f. 27,50, Uitgeverij de Groot-
Goudriaan. In dit lezenswaardige boek
heeft de auteur, bekend van zijn werk
voor de Spaanse Evangelische Zen-
ding, veel persoonlijke herinneringen
vastgelegd die anders verloren zouden
gaan. Dit betreft vooral het voorgeslacht
van de schrijver. Veel namen
worden genoemd. Het voorgeslacht
leefde in Groot-Amers, Fijnaart en
Heiningen, op het eiland Rozenburg,
in Rotterdam, Scheveningen en Berg-
ambacht. Ruim een eeuw geleden la-
gen de verhoudingen in noord-west
Brabant tussen protestanten en room-
sen heel scherp. Het doet denken aan
Noord-Ierse toestanden. In het tweede
deel besteedt de auteur aandacht aan
zijn eigen leven. Kernachtige gezeg-
den treffen we aan. Zo lezen we op blz.
94 "Ik zou verloren gegaan zijn als ik
niet verloren gegaan was." Op de
Generale Synode zat Van Holten tij-
dens de maaltijd naast de Zuid-
Afrikaanse hoogleraar d'Assonville.
De troonrede werd beluisterd. De
Zuid-Afrikaanse hoogleraar reageerde
op deze rede als volgt: "Sy het een
wereldse rede gehou, en dit toegedek
met die heilige Naam van God." Jammer
dat niet op een andere wijze is
geschreven over de oorzaken van de
overgang naar de Gereformeerde
Gemeenten. We willen besluiten met
een citaat op blz. 78 waar wordt
geschreven over het afkeuren voor
militaire dienst: "Onze koningin kan
alleen maar goedgekeurden gebruiken
in haar dienst, maar onthoud het maar
goed, Koning Jezus heeft alleen maar
afgekeurden in Zijn liefdedienst."

M.A. Groeneweg-de Reuver,
Opklimmend uit de woestijn,
48 blz., f. 12,95,

Uitgeverij Frits Hardeman - Ede.

Opvallend in deze gedichtenbundel is
de typische hoofdletter "U". Het werk
van Christus wordt in dit boekje cen-
traal gesteld. We denken bijvoorbeeld
aan de gedichten die we aantreffen op
de blz. 13, 14 en 26. Om u een indruk
te geven citeren wij een couplet van
het gedicht op blz. 47: Heiland, U ging
een weg bezaaid met scherpe doornen.
Hoe zal ik dan een pad met enkel rozen
gaan? Dat wil ik wel, maar Gij zegt tot
uw uitverkoor'nen: 'Neem op uw
kruis en draag 't Mij daag'lijks achter-
aan.'

Johannes Calvijn, **Rechtvaardiging
door het geloof**, 114 blz., f. 19,90,

Uitgeverij den Hertog - Houten.

De vier preken van Calvijn zijn uit het Frans vertaald en ingeleid door Dr. W.H.Th. Moehn. De preken zijn bijbellezingen die sterk doen denken aan exegetische verhandelingen of referaten. Het is Calvijn te doen om zijn visie uiteen te zetten tegenover het standpunt van Rome. De preken handelen over Genesis 15:4-7. Een goede zaak kennis te nemen van dit boek. Het geeft inzicht in het Schriftuurlijke standpunt van Calvijn aangaande de rechtvaardiging door het geloof. Dienaangaande lezen wij op blz. 62: "Samengevat zien wij nu dus dat de gerechtigheid, waarover hier gesproken wordt, alleen de vergeving van de zonden betekent en de plechtige verzekering die wij in de Naam van onze Heere Jezus Christus hebben dat wij rechtvaardig zijn door de verdienste van Zijn gehoorzaamheid." We besluiten met een citaat uit het gebed op blz. 114: "Laten wij ons nu neerbuigen voor de majesteit van onze goede God met erkenning van onze zonden en Hem bidden dat Hij ons die zo laat voelen, dat wij ons verootmoedigen voor Hem en altijd zuchten onder de last van onze ongerechtigheden, totdat Hij ons bevrijd heeft van deze vervloekte slavernij van de zonde, waar wij ons in bevinden en dat het ons bijzonder verlangen is om ons te conformeren aan Zijn heilige wil en niet meer voor onszelf te leven, maar voor onze Heere Jezus Christus, Die zo duur voor ons betaald heeft door Zich over te geven aan de dood voor onze zonden, en op te staan voor onze rechtvaardiging."

Elise G. van der Stouw, **Hartje van glas**, 144 blz., f 24,75. Uitgeverij Plateau - Barneveld.

De ondertitel luidt: **Marianne had een chromosoom te veel. Op aangrijpende wijze worden de gevoelens van de moeder van Marianne, maar ook de gevoelens van de vader, van de andere kinderen, van familieleden, gemeenteleden en de predikant beschreven.** Ook wordt geschreven over de houding van de verloskundige en de kinderarts. Marianne heeft tien maanden en negen dagen geleefd. Met liefde en zorg is ze gekoesterd. Ze had een eigen plaats in het gezin. Hoewel het woordgebruik en de geestelijke benadering van bepaalde zaken in onze kringen anders is, vinden ouders en anderen die bij het geboren worden en sterven van een mongoloïde kindje betrokken zijn,

veel terug van eigen ervaringen en beleving van moeilijke zaken. Als zodanig kan dit boekje zeker diensten bewijzen.

Ds. C. Harinck, **De HEERE is mijn Herder**, 127 blz., f 27,50, Uitgeverij Groen.

Het boek bevat negen preken over Psalm 23, een Psalm van David. David kende uit eigen ervaring het herdersleven. Naast andere meditatieve boeken over Psalm 23 reikt ook dit boek gegevens aan om Psalm 23 te mogen verstaan. Om u een indruk te geven citeren wij een gedeelte van blz. 74 waar het gaat over het sterven van Gods kinderen. "Het is slechts de schaduw van de dood, die de kudde van Christus bedreigt. In het commentaar van Matthew Henry kun je lezen: Er is een groot verschil tussen schaduw en werkelijkheid. De schaduw van een slang kan u niet bijten. De schaduw van een rots kan u niet verpletteren. Wie is er bang voor schaduwen? Maar dan zegt Matthew Henry: Zo zwak is dikwijls ons geloof dat wij vrezen voor schaduwen. Alleen wanneer men dichtbij de schaduw komt, blijkt het alleen maar een schaduw te zijn. Hoe velen van Gods kinderen hebben dit ervaren. Toen zij werkelijk gingen in het dal van de schaduw des doods en moesten sterven, bleek het maar een schaduw te zijn. Velen hebben gezegd: 'heb ik daar nu mijn hele leven zo tegenop gezien. Is dat nu sterven?' Schaduw wordt toch veroorzaakt door de aanwezigheid van licht. Omdat het licht er is, daarom is er schaduw. Er is licht achter de dood, licht achter het graf, licht voor hen die met David kunnen zeggen: Al ging ik ook in een dal van de schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij. Amen."

Dr. H.F. Kohlbrugge, **De gouden scepter toegereikt**, Bijbels Dagboek, f 34,90, negende herziene druk, Uitgeverij den Hertog - Houten.

Dit dagboek is samengesteld uit de geschriften van Dr. H.F. Kohlbrugge en vertaald door Ds. H. Stolk in leven hervormd predikant te Scheveningen. Uit het voorwoord van Ds. Stolk willen wij enkele regels citeren: "De grote betekenis van Kohlbrugge ligt voor alles in zijn Schriftuitlegging. Diepzinnigheid en scherpzinnigheid zijn bij deze zeldzaam begaafde godgeleerde verenigd. Ongetwijfeld is hij

een groot kenner van Luther geweest, met wie hij geestelijk veel gemeen had. Vooral in zijn oudtestamentische uitleggingen blijkt dit. In zijn heldere en scherpe exegese van het Nieuwe Testament doet hij ons steeds weer meer bepaald aan Calvijn denken. En evenals bij Calvijn en bij Luther is het bevindelijk-persoonlijke, het existentiële, zoals men tegenwoordig zegt, vooral in zijn preken, het gezonde realisme, zowel van het Schriftwoord als ook van het leven, dat er ons uit tegenwaait, ten zeerste markant. Tegenover de beschouwing en bespiegeling van veel, dat het licht zag en nog ziet, is hier alles bloedwarm en ten innigste doorleefd. En waar hij met grote kracht, evenals de reformatoren, staande houdt, dat God Zijn genade in de Middelaar alleen wil openbaren aan hen, die Hij eerste door de wet in de kennis van hun verlorenheid verbrijzeld heeft, blijft hij in het stellen van de verhouding: Wet - Evangelie, Evangelie - Wet, volkomen in de lijn van de door hem zo beminde 'Oude Heidelberger', de Catechismus." Ook deze herziene druk van dit bekende dagboek zal zijn weg wel vinden.

Drs. L.C. Klein-Vuijst, **Rouwen om een kind**, 182 blz., f 29,95, Uitgeverij Groen.

Dit boek is verschenen in de serie Praktisch en Pastoraal. Het boek is in de eerste plaats geschreven voor ouders die een kind moesten missen. Het is bedoeld als handreiking voor hun rouwende gezin. Maar ook personen die met het gezin te maken hebben kunnen hun winst mee doen. We denken aan familie, vrienden, leerkrachten op school en gemeenteleden. De basis van dit boek wordt gevormd door de ervaringen van christelijke ouders en hun kinderen. Tien ouderparen hebben verteld over het sterven en het verder gaan van hun gezinsleven na het sterven. Op openhartige en persoonlijke wijze worden de zaken weergegeven. In het boek komen de hieronder kort weergegeven zaken aan de orde. Sterftcijfers van kinderen en de doodsoorzaken. Het sterven en begraven van een kind, plotseling of na lange ziekte. De gevoelens en het rouwen van ouders. De reactie en gevoelens van broers en zussen. Richtlijnen voor de opvoeding. Het meeleven van anderen met een rouwend gezin. Het doorgaan van het gewone leven: de eigendommen en het kamertje van het gestorven kind, feest-

dagen en een volgende zwangerschap. Het boek sluit af met een terugblik van een tweetal ouders op de jaren na het overlijden van hun kind. Aan het boek is een beknopte literatuurlijst toegevoegd met een overzicht van adressen van lotgenotenhulp. Het kan goede diensten bewijzen voor rouwende gezinnen en voor hen die met rouwende gezinnen te maken krijgen.

Andrew A. Bonar, **Eens een vreemdeling**, Uit het leven van Ds. Robert

Murray McCheyne, 178 blz., f 32,50, Uitgave De Banier – Utrecht.

McCheyne heeft de hem gegeven talenten tijdens zijn korte leven mogen aanwenden in de dienst des Heeren. In zijn preken klinkt de ernstige oproep tot bekering steeds door. Hij wijst ook heen naar Christus om zielen voor Hem te mogen gewinnen. McCheyne werd geboren op 21 mei 1813 in Edinburgh en overleed op 25 maart 1843 op de jonge leeftijd van 29 jaar. De levensbeschrijving van Ds. Robert Murray McCheyne is in een nieuwe

bewerking weer verkrijgbaar. Ambtsbroeder en leeftijdgenoot Andrew A. Bonar verzorgde in 1856 een levensbeschrijving van zijn zielevriend aan de hand van diens dagboek en nagelaten geschriften. In de vorige eeuw werd deze levensbeschrijving al in het Nederlands vertaald. De latere uitgave van 1946 was al geruime tijd niet meer verkrijgbaar. Nu is de levensbeschrijving verschenen onder een nieuwe titel: "Eens een vreemdeling". Voorin treffen wij het bekende gedicht "Wachtwoord der hervormers" aan,

ADVERTENTIE TWEEDE WERKER IN MOZAMBIQUE

Mede door het werk van Trans World Radio is de Christelijke Kerk in Mozambique sinds het einde van burgeroorlog (1992) stormachtig gegroeid. Binnen de jonge christelijke kerk is daardoor een enorme behoefte ontstaan aan toerusting van kerkleiders. Op uitnodiging van evangelische (Bijbelgetrouwe) kerken daar werken ds. en mw. J. van 't Spijker sinds juli 1998 onder de Lomwesprekende bevolking in de provincie Zambezia, samen met de Mozambiquaanse predikant Almeida Mala. Omdat in deze korte tijd duidelijk is geworden dat er meer hulp moet komen om de grote groepen voorgangers onderwijs te kunnen geven wordt onderstaande oproep gedaan. De kerkenraad van de Chr. Geref. Kerk te 's Gravenmoer roept in samenwerking met deputaten voor de Buitenlandse Zending kandidaten op voor de functie van

TOERUSTINGSWERKER (M/V)

voor evangelische kerken in de provincie Zambezia in Mozambique.

Van de kandidaat verwachten we dat deze

- tenminste opleiding HBO-theologie heeft;
- binnen die opleiding zich heeft gespecialiseerd in Missiologie;
- bereid is zich te verdiepen in de geschiedenis en cultuur van Mozambique;
- eveneens bereid is te werken onder primitieve omstandigheden;
- in staat is pionierswerk te verrichten;
- de mogelijkheid heeft met anderen samen te werken;
- in staat is om zich uit te drukken in de Engelse taal;
- bereid is de Portugese taal te leren;
- kennis heeft van de "non-formal-education", het onderwijssysteem van TEE (Theological Education by Extension);
- bekwaamheid heeft om onderwijs te geven.

Voor wat betreft de leeftijd wordt gedacht aan een kandidaat tussen de 25 – 40 jaar die (bij voorkeur) belijdend lid is van één van de Chr. Geref. Kerken.

Sollicitaties kunnen worden gezonden naar het Zendingsbureau van de Chr. Geref. Kerken, t.a.v. ds. H. Last, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal. Uw sollicitatie, vergezeld van een curriculum vitae, wordt verwacht vóór 15 september a.s. en zal vertrouwelijk worden behandeld.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de predikant van de Chr. Geref. Kerk van 's Gravenmoer, ds. W.P. de Groot, tel. 0162-315134, met de voorzitter van deputaten Buitenlandse Zending, drs. J. van Mulligen, tel. 070-3595039 of met de secr. van deputaten Buitenlandse Zending, ds. H. Last, tel. 0318-524916/555287.

ook bekend onder de titel: "Eens was ik een vreemd'ling". Er wordt geschreven over de jeugdijaren van McCheyne, zijn predikantschap en zijn laatste levensjaar. Er is een hoofdstuk gewijd aan de bekering van James Laing. Er zijn brieven en liederen Sions opgenomen en twee preken: Over Johannes 14:6 en Psalm 51:17. McCheyne had geen hoge gedachten van zichzelf. We lezen dienaangaande op blz. 147: "Als ik op mijn kanselarheid terugzie ontdek ik – helaas! – talloze gebreken en tekortkomingen. Ik heb altijd gebeden dat ik niets zou achterhouden wat nuttig zou kunnen zijn om u de hele raad Gods te verkondigen. En toch, hoe gebrekkig heb ik de waarheid, zoals die in Jezus is, ingezien en aan u voorgesteld! Hoe koel heb ik u vermaand behouden te worden van dit verkeerd geslacht! Hoeveel dingen heb ik onder u gepreikt buiten Jezus Christus en Die gekruisigd! Hoe dikwijls heb ik mijzelf gepredikt en niet de Heere! Hoe weinig heb ik u uitgelegd wat over Jezus in al de Schriften staat geschre-

ven." Een goede zaak kennis te nemen van de inhoud van dit boek.

P.H. Duijzer, **Brakel een braak liggend land**, Persoonlijke herinneringen aan de geschiedenis van de gereformeerde gemeente te Brakel, 80 blz., f 24,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan – Kampen.

De auteur mag de plaatselijke gemeente nu al 50 jaar als ambtsdrager dienen. Zijn moeder was de in het gezelschapsleven bekende Betje Duijzer. De voorgeschiedenis en het wel en wee van de gemeente de jaren door wordt ons beschreven. De auteur heeft in de kerk preken gelezen uit de oudheid: Van Augustinus en van Chrysostomus (blz. 69 en 70). Wie geïnteresseerd is in plaatselijke kerkgeschiedenis vindt hier een lezenswaardig boekje. Ook voor hen die wonen in Brakel en omgeving een

goede zaak kennis te nemen van de inhoud van dit boekje. We hebben het met belangstelling gelezen, mede omdat we zelf jarenlang in Poederoyen ambtelijk werk hebben mogen doen.

Plaats uw

familieberichten

in Bewaar het Pand

Lijst met onderwerpen welke in brochure-vorm verkrijgbaar zijn.

Drs. A. Baars
Ds. A. den Boer
Ds. A. den Boer
Ds. H.R.H.A. de Boer
Ds. C. Bos

Br. K. Brouwer
Ds. P. den Butter
Ds. G.J. Capellen
Ds. J.H. van Dijk
Ds. J.H. van Dijk
Ds. M.J. Kater
Ds. H.H. Klomp
Ds. R. Kok
Ds. H. Korving
Ds. H. Polinder
Ds. P. Roos
Ds. P. Roos
Ds. W. van Sorge
Ds. M. Vlietstra

Wijlen prof. Wisse

"De tucht in de kerk des Heeren"
"De Adams en Abrams positie in het verbond"
"De kerk en haar roeping"
"Wie preekt er zondagmorgen"
"De verantwoordelijkheid van de kerkenraden aangaande het christelijk onderwijs naar artikel 54 KO"
"Levensheiliging"
"Waken over de aangenomen leer"
"Het werk van de Heilige Geest"
"De positie van de vrouw in de kerk"
"Het christelijke gezin"
"Onderscheidenlijke prediking"
"Waaruit kent gij uw ellende"
"Gemeentebesouwing en prediking"
"Volharding der heiligen"
"Zijt dan nuchteren en waakt in de gebeden"
"Christusprediking"
"Geestelijke groei"
"De plaats van de verkiezing in de prediking"
"Ons algemeen ongetwijfeld christelijk geloof"
"De kanselboodschap van 1953 met pastorale brieven n.a.v. de kanselboodschap destijds gepubliceerd in de "Wekker"

'Let op den vrome en zie naar den oprechte, want het einde van dien man zal vrede zijn.'

Psalm 37:37

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Nieuwkoop geeft met droefheid kennis van het plotseling overlijden van haar geliefde ambtsbroeder,

Jacob Huisman

In de leeftijd van 69 jaar.

Ruim 31 jaar heeft hij de gemeente in alle getrouwheid en met de liefde van zijn hart mogen dienen als ouderling – scriba.

De Heere sterke de achterblijvende weduwe, kinderen en kleinkinderen en verdere familie en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad:

A. Mulwijk, preses
A. Verduijn, 2e scriba

Nieuwkoop, 17 augustus 1999.

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden Secr.
Pinksterbloemweg 16 9104 HW DAMWOUDE Tel.: 0511 – 42 53 77

Mededeling

Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis

Binnen onze polikliniek hebben wij de personele formatie uit kunnen breiden mede dankzij ontvangen wachtlijstgelden vanuit het Zorgkantoor. Hierdoor is de wachtlijst van de locatie **Amersfoort** nagenoeg opgeheven.

Dit betekent dat als u valt onder de regio Amersfoort, poliklinische behandeling op korte termijn mogelijk is.

U kunt zich voor intake-/behandelgesprekken aanmelden via telefoonnummer: **033-4571717**. Printerweg 27, 3821 AP Amersfoort.

Wij bieden behandelingen die individueel alsook groepsgericht zijn, tevens voor echtparen en gezinnen.

U vindt het GPZ ook op de volgende adressen:

- Duinweg 1, 3735 LA Bosch en Duin, tel. 030-6932114
- Mussenhage 1, 8011 BH Zwolle, tel. 038-4227704
- Spuiboulevard 364, 3311 GR Dordrecht, tel 078-6134400

Als Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis bieden wij deskundige hulp aan mensen met psychiatrische problemen. Te Bosch en Duin zijn mogelijkheden tot klinische- en deeltijdbehandeling.

- Mogelijk zullen wel (opnieuw) wachtlijsten ontstaan voor bepaalde vormen van behandeling.
- Voor intake- en adviesgesprekken is het in de regel altijd mogelijk om binnen enkele weken een eerste afspraak te maken

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig, bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en 19.00 uur. Laat u wel tijdig inschrijven!

Zoek bij

ons

uw Bijbel of boek

Verzending of

bezorging mogelijk

Bel 0184 - 412461

Burg. Winklerplein 25
3362 AA Sliedrecht

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

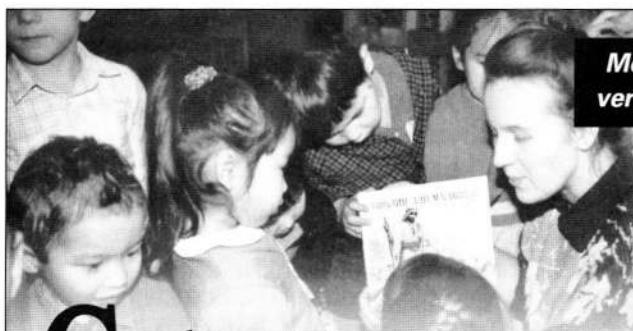
Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begravenis fonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begravenisverzorging Vos

Aardhuisweg 74
3888 MG Uddel
Tel. 0577 - 401689

Moge God jullie rijkelijk vergelden voor dit werk.

Сердечно благодарим

'Bedankt voor jullie hulp'

Bedankt voor jullie hulp aan het evangelisatie-werk in ons land. De pakketjes met geestelijke lectuur en de brieven met ansichtkaarten hebben wij ontvangen. Dat is een belangrijke hulp in de verspreiding van het Woord van God.

Postbus 15 • 2800 AA Gouda • Tel. 0182 - 538 544 • Giro 41 32 334